

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

**ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. Δ/νση : A. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : www.minedu.gov.gr
Email : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 2131
FAX : 210-344 3245
N.P.

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμό 2079/16-12-2016»

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός προτεραιότητας:

25 ΙΑΝ. 2017

Μαρούσι, 25-1-2017
Αριθμ.Πρωτ. 12036/Φ1 ΕΞ
217568 εισ./π.ε.

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
V- Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ.
- Ανδρέα Κατσανιώτη
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

Απαντώντας στην Ερώτηση 2079/16-12-2016, την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ανδρέας Κατσανιώτης, σχετικά με τις αλλαγές στο μάθημα των Θρησκευτικών, σας κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Το μάθημα των Θρησκευτικών (ΜτΘ), είναι ένα από τα υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών του ελληνικού σχολείου. Όπως όλα τα μαθήματα, έχει ως στόχο τη διαμόρφωση ελεύθερων και υπεύθυνων πολιτών, συμβάλλοντας με τις γνώσεις που παρέχει στην κριτική ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης των μαθητών/τριών, μέσα από τη γνωριμία τους με τον Χριστιανισμό και κυρίως με την Ορθοδοξία, αλλά και με την ενημέρωση τους για τα άλλα, ανά τον κόσμο, θρησκεύματα. Στοχεύει, επίσης στην καλλιέργεια του ήθους και της προσωπικότητας των μαθητών/τριών, στον σεβασμό και στην συνύπαρξη με τη θρησκευτική ετερότητα, καθώς και στην έμπρακτη αλληλεγγύη.

Από το τρέχον σχολικό έτος 2016-2017 ισχύουν νέα Προγράμματα Σπουδών (Π.Σ.) στα Θρησκευτικά Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου, τα οποία δεν έχουν κατηχητικό ή μονο-ομοιολογιακό χαρακτήρα. Τα νέα Π.Σ., τα οποία έχουν ως πυρήνα μελέτης την Ορθόδοξη πίστη και παράδοση, αποβλέπουν καταρχήν στη δημιουργία ενός στιβαρού μορφωτικού υποβάθρου από την οικεία θρησκευτική παράδοση και στη συνέχεια στη γνωριμία και στον διάλογο με το διαφορετικό, διατηρώντας τις αναγκαίες ισορροπίες ανάμεσα στο οικείο και στο έτερο. Ως προς αυτό το καίριο ζήτημα, δηλαδή ως προς την κεντρική θέση της Ορθοδοξίας, δεν υπάρχει καμία αλλαγή ως προς τα προηγούμενα Αναλυτικά Π.Σ. του 2003 (ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ 2003). Τα Προγράμματα εκείνα, πέρα από την ενημέρωση για την υφή του θρησκευτικού φαινομένου, την ανάπτυξη θρησκευτικής συνείδησης και την απόκτηση γνώσεων γύρω από τη Χριστιανική πίστη και την Ορθόδοξη Χριστιανική Παράδοση, την καλλιέργεια του ήθους και της προσωπικότητας, με την αξιοποίηση των μορφωτικών αγαθών της Αγίας Γραφής, των Πατέρων και της Παράδοσης της Εκκλησίας, εστίαζαν επιπλέον «στην κριτική επεξεργασία των θρησκευτικών παραδοχών, αξιών και στάσεων, στη διερεύνηση του ρόλου που έπαιξε και παίζει ο Χριστιανισμός στον πολιτισμό και στην ιστορία της Ελλάδας και της Ευρώπης, στην επίγνωση της ύπαρξης διαφορετικών εκφράσεων της θρησκευτικότητας, στην ανάπτυξη ανεξάρτητης σκέψης και ελεύθερης έκφρασης, στην αντίληψη ότι το αυθεντικό χριστιανικό

μήνυμα είναι υπερφυλετικό, υπερεθνικό και οικουμενικό, στην κατανόηση της πολυπολιτισμικής, πολυφυλετικής και πολυθρησκευτικής δομής των σύγχρονων κοινωνιών και στη συνειδητοποίηση της ανάγκης για διαχριστιανική και διαθρησκειακή επικοινωνία και αλληλογνωριμία». Συνεπώς, τα νέα Π.Σ. κινούνται πάνω στις ίδιες βασικές αρχές με τα προηγούμενα, τις οποίες, όμως, εμπλουτίζουν, αναβαθμίζουν και, κυρίως, εφαρμόζουν στην πράξη και όχι στη θεωρία.

Περαιτέρω, το ΥΠ.Π.Ε.Θ., με τις αριθμ. 61005/Δ2/30-09-2016, 164531/Δ2/05-10-2016, 165600/Δ1/06-10-2016 Εγκυλίου του, έδωσε αναλυτικές διδακτικές οδηγίες για την εφαρμογή του νέου Προγράμματος Σπουδών των Θρησκευτικών στο Γυμνάσιο, στο Λύκειο και στο Δημοτικό Σχολείο αντίστοιχα για το σχολικό έτος 2016 – 2017.

Επίσης, σύμφωνα με την αριθμ. 159898/Δ2/28-09-2016 Εγκύλιο του ΥΠ.Π.Ε.Θ. (όπως τροποποιήθηκε με την αριθμ. .160725/Δ2/29-09-2016 Εγκύλιο), τη Δευτέρα 10/10/2016, πραγματοποιήθηκε ενημερωτική ημερίδα για τους σχολικούς συμβούλους του κλάδου των Θεολόγων (ΠΕ01) και τους σχολικούς σύμβουλους του κλάδου των δασκάλων (ΠΕ70), σχετικά με το νέο πρόγραμμα σπουδών στο ΜτΘ, στο κτήριο του ΥΠ.Π.Ε.Θ και η οποία αναμεταδόθηκε ζωντανά από την ιστοσελίδα του. Το δε βίντεο της ημερίδας αναρτήθηκε στις 12/10/2016 στην ιστοσελίδα του Υπουργείου.

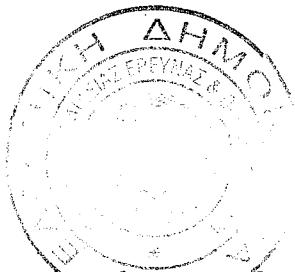
Παράλληλα επίκειται να πραγματοποιηθεί επιμόρφωση στα νέα ΠΣ σύντομα, η οποία θα αφορά κυρίως παιδαγωγικές διαδικασίες, όπως ο σχεδιασμός της διδασκαλίας, η άσκηση των εκπαιδευτικών σε νέες δημιουργικές στρατηγικές μάθησης προς την κατεύθυνση λειτουργίας και μετασχηματισμού της τάξης σε κοινότητα μάθησης με έμφαση στη συνεργατική μάθηση, στη συζήτηση, στη συνεργασία, στη κοινή διαπραγμάτευση. Συνεπώς, οι παιδαγωγικές αυτές αρχές και διαδικασίες μόνο ωφέλεια είναι δυνατόν να προσφέρουν στο εκπαιδευτικό μας σύστημα και ιδιαίτερα στο ΜτΘ. Κατά τη μελλοντική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα νέα ΠΣ οι εκπαιδευτικοί θα μετακινηθούν στις έδρες των νομών, όπου ανήκουν, και θα λάβουν μέρος σε εργαστηριακού τύπου επιμορφώσεις με στόχο την αναβάθμιση και ανανέωση της παιδαγωγικής διαδικασίας.

Όσον αφορά την εκτύπωση των βιβλίων με βάση τα νέα ΠΣ στα Θρησκευτικά, αυτή θα γίνει με βάση τις απαραίτητες θεσμικές προβλέψεις, ύστερα από προκήρυξη και διαγωνισμό, και ασφαλώς θα λάβει υπόψη την αξιολόγηση των νέων ΠΣ κατά την πρώτη αυτή χρονιά εφαρμογής τους, καθώς και τις θέσεις και παρατηρήσεις της επιτροπής της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Ως προς την επίκληση αντισυνταγματικότητας και αντίθεσης προς τους νόμους επισημαίνεται ότι τα νέα ΠΣ στηρίζονται στο ίδιο θεσμικό πλαίσιο με τα προηγούμενα Προγράμματα Σπουδών και επί της ουσίας αναπλαισιώνουν απλώς την παιδαγωγική διαδικασία και τον σχεδιασμό της διδασκαλίας και μάθησης, υλοποιώντας πλήρως τους στόχους των προηγουμένων ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ του 2003. Με βάση τους σκοπούς και τους επιμέρους στόχους, τα βασικά θέματα και περιεχόμενα και τις προτεινόμενες δραστηριότητες των νέων ΠΣ στα Θρησκευτικά Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου από πουθενά δεν τεκμαίρεται ότι δεν είναι επαρκής ή πλήρης και πάντως σε ικανό αριθμό ωρών η ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης με βάση την Ορθόδοξη Παράδοση. Αντίθετα, τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο η Ορθόδοξη Παράδοση αποτελεί τη βάση, την αφετηρία, αλλά και το επίκεντρο και το συντριπτικά υπέρτερο τμήμα των νέων ΠΣ. Συνεπώς, οι αλλαγές στο ΜτΘ με βάση τα νέα ΠΣ αφορούν κυρίως το παιδαγωγικό και μεθοδολογικό του πλαίσιο και όχι το ουσιαστικό και θεσμικό περιεχόμενό του. Ως εκ τούτου, θεωρούμε ότι πρόκειται για μία καθαρά παιδαγωγική και επιστημονική διαδικασία, η οποία κρίνεται καθαυτή ως τέτοια, δίχως να αντίκειται στο Σύνταγμα και στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο της εκπαίδευσης.

Τέλος, το ΥΠ.Π.Ε.Θ. είναι σε διαρκή διάλογο με όλους τους φορείς και κυρίως με την Εκκλησία της Ελλάδος και αναμένει άμεσα τις θέσεις και παρατηρήσεις της ειδικής επιτροπής της για τα νέα ΠΣ στα Θρησκευτικά Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γεν. Δ/νση Σπουδών
3. Ι.Ε.Π.
4. Τ.Κ.Ε.